

Regnbåge och erotik utmanar Libanon

[singlepic id=222 w=583 h=388 float=left]

[nggallery id=57]

Homosexualitet anses onaturligt, men fler törs komma ut. Med öppenhet, artiklar och foton slåss HBT-tidningen Barra och det erotiska magasinet Jasad för sexuell frihet i Mellanöstern.

Text & bild: Bengt Sigvardsson | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 4 2012](#)

25-årige Nasser poserar utmanande framför en fotograf i fotolampornas sken i en lokal i västra Beirut. Insvept i en Rainbowflagga kommer han att pryda omslaget på nästa nummer av tidningen Barra (Ut).

– Det är första gången en homosexuell kille i Libanon poserar insvept i en Rainbow-flagga på ett tidningsomslag, säger Barras Art Director, Maria Dermosessian.

– Det uppmuntrar fler att "komma ut", tillägger Ahmad Saleh, Barras redaktionella koordinator.

Barras redaktion ligger i lokaler som tillhör den libanesiska HBT-organisationen Helem. Det är arabvärldens enda offentliga HBT-magasin, vilket inte är så märkligt. Homosexuell kärlek är nämligen förbjuden i alla arabländer med undantag för Irak, Jordanien och palestinska Västbanken. I dessa länder är dock den sociala diskrimineringen omfattande. I Irak är till exempel homosexuella måltavlor för milisgrupper. I Saudiarabien och Jemen kan homosexuella dömas till piskning och dödsstraff, i andra länder till fängelse.

– Barra fokuserar på lokala och regionala frågor som rör HBT-personer. Homosexuella i arabvärlden kan inte identifiera sig med dem i väst. Vi lever under helt andra förhållanden, säger Ahmad Saleh.

I Libanon används artikel 534 i brottsbalken mot homosexuella.

Den stipulerar att "onaturligt sexuellt umgänge" kan ge upp till ett års fängelse. Därmed känns det smått märkligt att ett HBT-magasin publiceras i landet och att väggarna i Helems lokaler är draperade av Rainbow-flaggor. På bokhyllor trängs böcker och magasin om homo- och transsexualitet. I en soffa sitter ett gäng killar. Några har armarna om varandra. Man kan fråga sig varför inte polisen gör en razzia och kastar hela bunten i fängelse?

– Domstolarna kan inte avgöra vad som är "onaturligt" och många jurister samarbetar med Helem, förklarar Ahmad.

Det var länge sedan någon dömdes för brott mot artikel 534, men polisen har rätt att arresteras personer vid misstanke för att ha brutit mot lagen. Rättssystemet tolkar "sexuellt umgänge" som penetrering med penis. Därmed är det framförallt män som råkar illa ut.

– Det kan räcka med att en man ser feminin ut för att bli arresterad, säger Ahmad.

Erkänner inte personen sina sexuella förehavanden under förhören tillkallas en läkare för att göra ett "analtest". Blotta hotet om ett test brukar öppna de mest förseglade läppar, men det har klassats som tortyr av Human Right Watch.

– Onaturligt sexuellt umgänge är ett väldigt luddigt begrepp som kan användas mot vem som helst, säger Ahmad.

Konsekvenserna för dem som anklagas är ofta allvarliga även om de frias i domstol. Folk har sparkats från sina jobb och förskjutits av sina familjer.

– Man blir stigmatiserad och lagen skrämmer homosexuella från att komma ut, tillägger han.

Sedan Helem bildades 2004 är främsta målet att få bort lagen.

– Barra uppdaterar läsarna om Helems arbete och informerar om till exempel manifestationer, säger Ahmad.

Barra grundades 2005 och kom ut i tre nummer innan den lades ned av organisatoriska skäl. I maj 2012 återuppstod magasinet. Till skillnad mot i "gamla" Barra visar nästan alla medverkande sina ansikten. Därigenom hoppas man att fler HBT-

personer ska komma ut. Tidningen ges ut varannan månad och är gratis. Den finns på HBT-vänliga caféer, barer och butiker i Beirut samt i landets näst största stad Tripoli. Ambitionen är att täcka allt inom den libanesiska HBT-rörelsen och att lära folk i gemen mer om homosexualitet.

– Vi skriver seriöst om HBT-frågor. I andra tidningar används ofta nedvärderande ord om homosexuella, säger Ahmad.

På väggarna sitter posters med artiklar från arabiska tidningar där "psykiskt sjuk", "potentiell våldtäktsman" och "perverterad" används som synonymer för homosexuell.

I libanesiska medier har emellertid nedvärderande ord blivit allt sällsyntare. Maria Dermosessian menar att grundandet av Helem, som fick stor medial uppmärksamhet, och utgivningen av Barra är bidragande orsaker till detta. Och även till att alltfler är öppet homosexuella.

– Tidigare vågade folk knappt nämna ordet homosexuell. Nu inser alltfler att det är naturligt, säger Maria.

Återutgivningen av Barra har bemötts med tystnad i arabiska medier.

– Jag förväntade mig massvis med negativa reaktioner, framförallt från tabloidpressen. De kanske kommer senare, säger Ahmad.

Censurlagar gör att papperstidningen inte kan spridas i andra arabländer, men den går att ladda ned på nätet. Ahmad är tveksam till om de arabiska revolutionerna kommer att göra livet lättare för regionens HBT-personer.

– Men vi har inte sett slutet på revolutionerna än. De nya samhällena håller fortfarande på att formas. Det återstår att se om den diskriminerande lagstiftningen mot homosexuella ändras.

I Libanon är det framförallt landets religiösa ledare som sätter käppar i hjulet för en lagändring. Makten delas mellan representanter för 18 kristna och muslimska samfund. Familjelagstiftningen ligger i händerna på religiösa domstolar. De påverkar även brottsbalken.

– Alla religiösa ledare är emot homosexuella och en

annullering av artikel 534, säger Ahmad.

De religiösa ledarna har även gått emot förslag om sexualundervisning i skolor.

– Tabun påverkar alla negativt. Ytterst få ogifta kvinnor vågar berätta för sin doktor att de är sexuellt aktiva, säger Maria Dermosessian.

Förutom Maria är alla i redaktionsrådet män. Det är även de flesta medlemmarna i Helem. För lesbiska finns en speciell grupp, MEEM (Stödgruppen för Lesbiska Kvinnor).

– Det är vanligare att bögar kommer ut eftersom det är lättare för män att bli socialt och ekonomiskt självständiga, berättar Ahmad. Risken finns att man blir utsparkad hemifrån om man kommer ut. Då måste man vara ekonomiskt självständig. Hederskulturen, som säger att tjejer ska bo hemma och vara oskulder tills de gifter sig, påverkar.

Joumana Haddad driver det erotiska magasinet Jasad (Kropp). Hon är författare, poet och kulturredaktör på dagstidningen An-Nahar. 2008 startade hon Jasad.

– Jag får massor av hot- och hat-mail, men jag förväntade mig det och hade lovat mig själv att inte påverkas, säger Joumana när vi träffas på hennes kontor i centrala Beirut.

Magasinet har gjort samtliga religiösa institutioner ursinniga. Och även feminister.

– Tyvärr är feminismen i Libanon fortfarande på dinosauriestadiet. Antingen babblar de om att mannen är djävulen eller att kyskhet är en dygd och att sex är en synd. Jag anser att män och kvinnor tillsammans ska bekämpa det patriarkala monstret som får oss att skämmas över våra kroppar.

Joumana Haddad hade länge varit intresserad av kroppen, sexualitet och erotik när hon startade Jasad.

– Det finns absurda tabun kring sexualitet i den arabiska kulturen, trots att vi var bland de första som diskuterade det, säger hon.

Världens äldsta kända "erotiska magasin" har hittats i

Egypten. Det är en papyrusrulle, daterad till 1100-talet före vår tideräkning, som beskriver olika samlagsställningar. Erotik hade även en framträdande plats i de grekiska och romerska kulturerna som dominerade regionen före kristendomen. Under tidig muslimsk tid skrev en av arabvärldens mest kända poeter, Abu Nuwas (756 – 810) flera homoerotiska dikter. Han förekommer även i sagosamlingen Tusen Och En Natt som är full av sexanspelningar.

– Men idag är vår kultur skenhelig när det gäller sex. Jag började publicera Jasad som ett forum där artister, intellektuella och skribenter kan uttrycka sig och diskutera sådant som sällan tas upp i andra medier, som sexualitet, kvinnors rättigheter och yttrandefrihet, säger Joumana.

Jasad ges ut fyra gånger per år. Man har bland annat haft teman om polygami, erotikens historia, kroppskonst, mödom och sex på äldre dagar. Erotiska berättelser och långa reportage blandas med erotiska foton, konst och grafik.

Uppståndelsen kring Jasad ter sig smått märklig med tanke på att halvnakna tjejer syns på reklamaffischer överallt i Libanon. Plastikoperationer, silikon och bröstförstoringar är så pass vanligt att man kan få lån för det. I Beiruts nattklubbsdistrikt flörtas och hånglas öppet. Många tjejers klädsel avslöjar mer än vad den döljer.

– Men under ytan döljer sig en falsk frihet, menar Joumana. De "fria" libanesiska kvinnorna har samma problem som kvinnor i niqab. De flesta anser att en kvinna måste vara oskuld när hon gifter sig. Mödomstester förekommer fortfarande och falska mödomsoperationer är big business. Jag vill skrika till kvinnor att sluta se sig som gåvor eller ägodelar till män. Och det gör jag i Jasad.

Tidningen säljs i hela Libanon och endast till personer över 18 år.

– Det är för att undvika censur. För att förstå skillnaden mellan erotik och pornografi måste man ha en viss "utbildning", Jasad bidrar till denna typ av utbildning. Man måste bryta rädslan. För att kunna göra det måste man tala om

den, säger Joumana.

Enligt Joumana innebär rädslan bland annat en osund relation till den egna kroppen, spänningar i förhållanden och att kvinnor skäms för att anmäla sexuella övergrepp.

– Jasad kommer inte att förändra världen, men det är ett första steg mot bättre kunskap om sex än den man hittar på Internet. De som köper Jasad för att onanera blir besvikna, säger hon.

Jasad får även mängder med positiv feedback. Joumana menar att tidningen har medverkat till en öppnare syn på sex.

– Uppståndelsen kring Jasad ledde till att sex började diskuteras i många tv-program. Det har gjort att folk i allmänhet pratar mer om det, säger hon.

Det är inte tillåtet att sälja Jasad i andra arabländer, men genom ett säkert prenumerationssystem når den läsare även utanför Libanon. Även skribenterna kommer från olika länder. Ingen får skriva under pseudonym.

– I de första numren var skribenterna oroliga för att använda sitt riktiga namn. Nu tjatar folk på mig om att få sina texter publicerade, säger Joumana.

I nästa nummer är temat Kroppen efter den arabiska revolutionen.

– De arabiska revolutionerna tog bort diktatoriska monster och ersatte dem med religiösa extremister. Det var absolut inte den förändring som arabvärlden behövde. Kanske är det nödvändigt under en övergångsperiod, men det är långt ifrån någon frihet, anser Joumana Haddad.

bengt_report@yahoo.se

Läs vidare

Om [Helem/Barra](#)

om [Jasad](#) Ingår även i [Lundströms bokradio](#) P1 december 2013